

Eiendommen, naar denne Skov følger med, og det maa man jo ved saadanne Afhændelser tage nøie i Betragtning; det kan ikke nytte her at komme med almindelige Betragtninger om Afhændelse af Skove og om den nye Skovordning, thi det kan virkelig vare længe, inden en saadan Anordning udkommer. Der er vist ingen af de Herrer, der have praktisk Forstand paa saadanne Sager, som ikke veed, hvormeget en Eiendoms Værdi kan forøges ved at have en lille Skov liggende ved Siden af sig; den forøges langt mere end med den Værdi, der kommer frem ved at see hen til, hvormeget Brænde der kan komme ud af Skoven. Der er yttret Duffe om forskjellige detaillerede Oplysninger, som jeg imidlertid ikke i Diebliffet har ved Haanden, men dersom man skulde nedfætte et Udvalg for at prøve denne Sag — Noget, man iøvrigt ikke før har gjort ved lignende Sager — skulle disse Oplysninger blive Udvalget tilfjællede; ellers skulle de blive meddeelte ved 2den Behandling.

J. Andersen: Af Motiverne til det foreliggende Lovudkast sees det, at der er 10 Huse, som skulle afhændes tilligemed Hovedgaarden; jeg har begjært Ordet for med et Par Ord at henstille til den ærede Kultusminister, om der fra Ministeriets Side kunde være Noget til Hinder for, at disse Huse først bleve tilbudte vekommande Brugere. Jeg har i det Hele, om jeg saa maa sige, en vis Betænkelse ved at overdrage saadanne Smaahuse til Hovedgaarde, thi de blive let, hvad vi paa Landet kalde Slaverihuse, og Brugerne af dem blive ikke frie Arbeidere. De ere vel juridisk frie, men der hviler en moralsk Tvang paa dem, idet de i Reglen, naar de ville vente at have Huns over Hovedet, maae arbejde for Hovedgaardseieren for en saadan Betaling, som han vil give. Man seer ogsaa, at en saadan Forpligtelse, naaget Forbudet derimod, ligefrem indføres i Leiecontracter. Det var blot dette, jeg vilde henstille til den ærede Ministers Overveieelse.

Ætserning: Denne sidste Bemærkning var netop en af dem, jeg havde tænkt at fremføre, og det forekommer mig, at det efter vor

nuværende Lovgivning maaffee ikke engang lader sig gjøre saaledes at sælge disse Huse, thi jeg har forestillet mig, at paa Sorø Akademi skulle Husene afløses saavel som Gaardene, og altsaa bør de ikke sælges som Fæstehuse. Jeg har tænkt at stille et Endringsforslag, som gif ud derpaa, og som idetmindste forhindrede, at disse Huse skulde kunne nedlægges og Bordenne indbrages.

Den ærede Minister har allerede svaret paa de forskjellige af de Bemærkninger, der ere gjorte, omtrent saaledes, som jeg vilde have besvaret dem, men der er dog et Par Punkter, som jeg skal holde fast. For det Første er det mig hjært, at den ærede første Taler (Rosenvorn) har bragt i Erindring, at den Maade, hvorpaa vi converterede en Gaard til et Legat paa 800 Rd., ikke var heldig, men det var smukt, thi vi gjorde det af Opmærksomhed mod Ministeren. Saavidt jeg erindrer, vidste vi allerede dengang, at det ikke i sig selv var noget godt administrativt Foretagende, og at der virkelig ikke var nogen reel Grund til at gjøre det, men Ministeren gjorde os selv den foregaaende Sessjon saamange smukke Tjenester og var, som det forekommer mig, til en saa usædvanlig Nytte fremfor de Ministre, vi ellers have havt, og rimeligviis ogsaa fremfor dem, vi ville faae, at vi med Fornøjelse gjorde ham denne Indrømmelse. En anden Ting, som det er mig hjært ved denne Leilighed at holde fast, er den Understøttelse, jeg haaber at faae af det ærede Medlem, naar det gjælder om ikke at lade Sorø Pant, Theatret, slippe ud af vore Hænder, og om at fremtvinge Renten af Gjælden paa den Maade, hvorpaa man ellers fremtvinger tilgodehavende Renter. Det ærede Medlem bemærkede, hvor gavnligt det er at beholde sine faste Eiendomme, da man kunde frygte for, at Capitalerne ved uheldige Omsætninger tilsidst kunde gaae tabte, jeg troer, at det omtrent var Indholdet af hans Bemærkning, og den maa jo omtrent sige saameget som, at vi ikke ere ganske sikke paa, at Sorø Capitaler have faaet en saadan Anvendelse, at Panterne i det Hele kunne betragtes som gode. Da han ogsaa nævnte Theatret, kunde det forekomme, som om han nærede Tvivl om, at dette Pant var godt, men hvad mig angaaer, da har jeg